

LBRIS | We know
FANNY CHARTRES books

Strada Zambila

Traducere din franceză
de Ana Antonescu

arthur

1. București, la primele ore ale dimineții	7
2. Oglindirile amintirilor noastre	14
3. Aici sau acolo	20
4. Pagini de viață	26
5. O să culegem căpșune	33
6. De acord în acord	40
7. Ninsori românești, suferințe îndepărtate	47
8. Viața mea în două consoane și o vocală	56
9. Strada Radu Calomfirescu nr. 2	63
10. A învăța să vezi florile	71
11. Et cetera	78
12. Când se întâlnesc îngerii	83
13. Cântând	89
14. Cuvinte încrucișate	96

15. După o dimineață cețoasă poate urma o zi senină	104
16. Tablou de familie	112
17. Când pleacă păsările călătoare	118
18. Dacă îți cade o geană pe obraz	124
19. La înălțime	131
20. Scurtături	139
21. Sosesc păstorii	144
22. Capul sus	151
23. Începutul sfârșitului	158
24. Primul dans	163
25. Punctul zero	170
26. Salvarea vieții	177
27. Semne bune	184

1 | București, la primele ore ale dimineții

Ora 6. Soneria ceasului mă surprinde în pat în timp ce visez trează fiind. Ca de atâtea ori, nu dorm. Îmi întind brațul, caut micul aparat gri și ating ceva. Ceva cald, moale și blănos. Nu e deșteptătorul. Fără îndoială una din cele opt pisici pe care le avem în casă. Pipăi încă, ating ușor cărți, brațe de ochelari, un obiect mic și pătrat. Țasta e!

Clic.

Soneria se curmă. Liniște. Aștept câteva secunde, cufundată încă în visul meu.

Înainte ca deșteptătorul să înceapă a suna, eram în altă parte, la mii de kilometri de București, în Franța, cu părinții mei, mergând de-a lungul străzilor din Paris ca să mă duc la școală. La poarta școlii, îi salutăm în grabă pe tata și mama, apoi mă duceam să mă întâlnesc cu gașca de prieteni. Eram îmbrăcată cu...

Sunetul ceasului este urmat de fiecare dată de vocea surorii mele. Semnalul începutului de zi o face bucuroasă. Dacă ar suna la ora trei dimineața, tot fericită ar fi. Așa e Zoe: veșnic bucuroasă. Pentru ea, fiecare dimineață înseamnă promisiunea unei fericiri; fiecare apus, descoperirea unui nou vis; fiecare așteptare, o surpriză care va veni. Mărturisesc însă că, uneori, entuziasmul ei neîntreput mă obosește profund.

Marțea, ne trezim mai devreme ca să mergem la Cambridge School. Ceea ce nu mă prea bucură, spre deosebire de Zoe, nerăbdătoare să înceapă ziua, să învețe, să... trăiască.

— Ili, Ili, trezește-te! Ai dormit bine? Eu am dormit cu pumnii așa de strânși de nici nu-mi mai amintesc ce am visat! Ce ore ai azi? Eu am două de istorie. Nu am chef, dar după am mate, deci e OK. Ador matematica. De fapt, mai ales pe Popescu, profu' nostru, pe el îl ador! Dacă l-ai vedea! Ca să explice lecțiile, se urcă pe mese. E așa de nostim! La prânz, mă aștepți când termini, da? Nu ca ieri când m-ai lăsat cu buza umflată. Nu-i

tocmai frumos... Ți-am povestit și ce i s-a întâmplat Anei când s-a dus la...

Așa e Zoe, mereu un pic „prea“. Și poate fi în stare multă vreme să-și mențină ritmul acesta verbal excesiv. Are de unde. Într-o zi când mă plictiseam, am făcut o experiență: am lăsat-o să vorbească cât a vrut și am cronometrat-o: trei ore și jumătate! Cred că e pregătită să intre în Cartea Recordurilor.

Apoi Zoe mi-a povestit cu lux de amănunte ce i s-a întâmplat Anei la toaletă (șoarecele din WC, panica ei și ieșirea grăbită cu chiloții în vine), ce a mâncat ieri după-amiază pe drumul de întoarcere (un covrig cu brânză), forma covrigului (de rață cu două ciocuri), oamenii pe care i-a întâlnit în tramvai (pe Tudor și mama lui, doi câini, unul pe atât de mic cât era celălalt de mare – „Știi, cam ca Scrat și Manny din *Epoca de gheață*“ –, doamna cu părul violet de la chioșcul alimentar), apoi în lift (vecina ciudată de la etajul doi). În bucătărie, am pus laptele la încălzit pe aragaz înainte să mă întorc în sufragerie ca să strângem canapeaua. Zoe

și cu mine dormim aici de la plecarea părinților noștri și de la mutarea bunicii și bunicului¹ la noi, pe Strada Zambila nr. 2.

Trei luni pe calendar. Un an în mintea mea.

Cum bunicii s-au mutat în camera noastră, ne petrecem noaptea pe canapea, acolo unde dormeau părinții înainte.

Este mai puțin confortabil, dar e ca și cum am dormi un pic cu ei. Vechea canapea din catifea verde mai poartă încă mirosul tatei și mamei. Dimineața, când scot cearșafurile și păturile ca să o strâng, sunt foarte atentă să nu scutur pernele părinților ca să nu li se evapore parfumul.

În baie, Zoe continuă să trăncănească cu buretele și periuța de dinți. Din bucătărie se aude un mieunat care îmi atrage atenția. E Marseille care îmi amintește că stomacul ei și cele ale celorlalte

¹ Unele cuvinte, ca *Bunicul*, *Bunica*, sunt în limba română în original, iar unele sunt scrise chiar cu majuscule, ceea ce în traducerea în română nu se mai justifică. Autoarea face un glosar la sfârșitul cărții pentru cititorul francez cu toate cuvintele românești. În ediția în limba română, acesta nu mai este necesar (n. tr.).

șapte tovarășe ale sale sunt dureros de goale. Umplu cu crochete cele opt străchini așezate de fiecare parte a aragazului. Bunicii au acceptat să vină să aibă grijă de noi cu o condiție: să îi însoțească și pisicile lor. Și cum Zoe și cu mine nu voiam să plecăm la Sibiel, satul bunicilor noștri, a trebuit să le primim și pe cele opt cocoloașe de blană: Paris, Marseille, Toulouse, Nice, Dijon, Avignon, Quimper și Lorient. Francofonă până în vârful unghiilor, bunica și-a botezat toate pisicile după numele unor orașe franceze. Ar fi dorit să facă același lucru și cu copiii săi, dar s-a opus bunicul. Mama a fost numită „Daciana“, în onoarea mărcii de automobile românești (faimoasele Dacia atât de rezistente că trebuie să ieși din mașină ca să-i închizi portierele). Șofer de taxi și îndrăgostit înrăit de primul model românesc, Dacia 1100, bunicul a avut ultimul cuvânt.

— Știi ce are două picioare și nu poate merge?

Zoe a revenit. Când termină de povestit în amănunt ce-a făcut în ultimele zile și ce-a visat, trece la ghicitori. A luat asta de la bunicul.

— Hai, Ili, stoarce-ți creierii un pic!

— Șșșș, Zoe, o să-i trezești pe bunici!

Un fel de a spune, pentru că bunicul are un somn de plumb și bunica e surdă. De-a dreptul. Suferă de aceeași boală ca Beethoven, prezbiacuzie. E prezbită de urechi.

— Hai, hai, caută! reia Zoe, pe un ton mai jos, cu un zâmbet răutăcios în colțul buzelor.

— Păi nu știu. Hai că mă enervezi.

— Un pan... ta... loooon! trâmbițează sora mea mai mică, cu un sandvici în mână și o mustață de Nutella sub nasul ei în vânt.

Agitația permanentă a Zoei mă obosește, dar, cum zice bunicul, mai bine să ai o soră veșnic veselă decât o soră mai mare mută și paraplegică. Bunicul are întotdeauna dreptate.

Și apoi, fără fața luminoasă a Zoei, diminețile mele n-ar mai fi la fel de colorate.

Ca și cum mi-ar fi citit gândurile, sora mea se aruncă brusc asupra mea.

— Ili, știi, voiam să-ți zic... Te iubesc cu adevărat prea, prea tare, îmi șoptește ea la ureche strângându-mă cu toată puterea.

— Și eu, Zoe, și eu, spun, cu nasul cufundat în părul ei cu miros de floare de portocal.

Îmi las ciocolata să se răcească și primele ore ale zilei se impregnează cu un parfum luminos.

După cele două ore de engleză, o ștergem la școală, Școala Ion Heliade-Rădulescu, de la numele poetului român ale cărui versuri „Voce-aur, voce de pace, / Și orice durere tace”¹ sunt înscrise deasupra intrării în clădire.

Las mâna Zoei și plec să-mi întâlnesc prietenele. Sunt în clasa a VI-a. Zoe în a II-a.

Școala noastră se află între zidurile unei foste mănăstiri. De formă dreptunghiulară, are o grădină interioară înconjurată de numeroase galerii și de doi stejari groși care ne înveselesc jocurile de-a v-ați ascunselea. Cât despre arcurile care despart școala primară de gimnaziu, sunt decorate cu minunate flori din ceramică în culori. Îmi place

¹ Primele două versuri din poezia *O voce* de Ion Heliade-Rădulescu (1802–1872).

școala mea pentru că e frumoasă, dar mai ales pentru toate amintirile pe care le poartă pietrele acestea și arborii aceștia seculari. Într-o zi, când mă plictiseam la ora de mate, am crezut că văd pe fereastra clasei o călugăriță străbătând curtea în sutană...

Tata și mama au ținut să rămânem la București și ca să nu fie nevoie să schimbăm școala. Ca să ne păstrăm obiceiurile, reperele, casa, școala, prietenii... Dar, în schimb, i-am pierdut pe ei. Și, odată cu ei, am impresia că am pierdut o fărâcă din viața mea dinainte, o viață pe care o iubeam mult.

La școală, sunt cu toată lumea și totodată cu nimeni. Când constăți că au plecat cei de care ești apropiat, sfârșești prin a nu te mai apropia de nimeni. Sunt aici fără a fi aici. Visătoare, spun profesorii mei. Pretențioasă, spun unii dintre colegi. Mulți dintre prietenii mei au părăsit școala în toiu anul școlar. Trăiesc de acum la țară, unde sunt crescuți de bunicii lor, de când le-au plecat părinții în străinătate. Spre deosebire de noi, ei sunt obligați să-și lase casa ca să se ducă în sate minuscule de la țară, adesea la mai multe sute